

PHILIPS

sense **and** simplicity

openbare verlichting met LED's

Ans van den Broek
Lighting
27 mei 2008

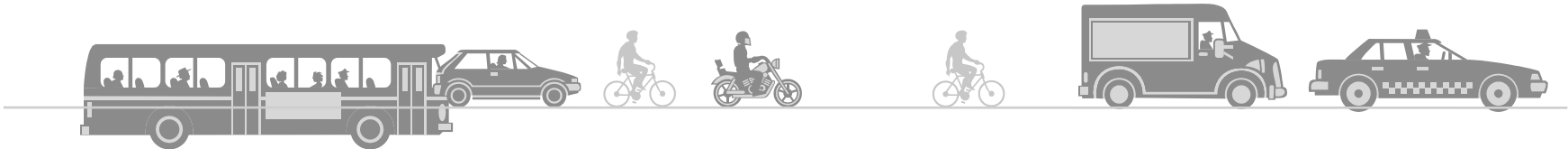
LED verlichting op straat

LED'S in de openbare verlichting 2

DE OPENBARE RUIMTE

- verkeersfunctie

- verblijfsfunctie

WAAROM OPENBARE VERLICHTING ??

- Verkeersveiligheid
- Persoonlijke veiligheid
- Sociale veiligheid
- Visuele geleiding
- Comfort
- Stadsverfraaiing

Verkeersfunctie

Kwaliteitseisen voor wegen met een stroomfunctie

Luminantie concept

$$L_{\text{gem}} + U_o + U_l + TI + SR$$

Geldt alleen voor de rijbaan!

LED nog niet! maar met

Verblijfsfunctie

kwaliteitseisen voor een verblijfsgebied

persoonlijke veiligheid

$$E_{h, \text{gem}} + U_h$$

sociale veiligheid

$$E_{sc, \text{min}} + AI^{-0.5}$$

Kwaliteitscriteria gelden over de volle breedte van het gebied!

Van voortuin tot voortuin of van gevel tot gevel!

Kwaliteitseisen

Gemiddelde horizontale verlichtingssterkte

☠ persoonlijke veiligheid =
niet vallen of uitglijden, dus goed
kunnen zien waar je loopt!

Kwaliteitseisen

half cillindrische verlichtingssterkte

sociale veiligheid =

geen angstgevoelens door herkenning van personen, maar ook het goed kunnen oriënteren op de omgeving

Andere kwaliteitseisen

- gelijkmatigheid
- kleurweergave (Ra)
- kleurindruk (Tk)
- geen verblinding
- verticale verlichtingssterkte
- duurzaamheid
  - geen lichthinder
  - energiezuinig
  - duurzame materialen
  - beperking CO₂ uitstoot
  - lange levensduur

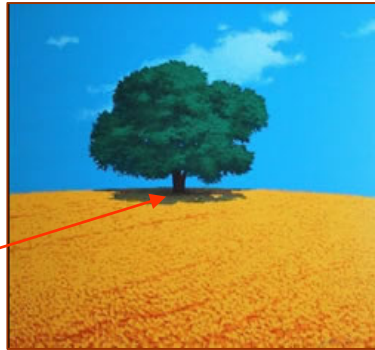
Hoeveel licht is veilig?

- CEN NPR NEN
- Hoeveel licht is dat?

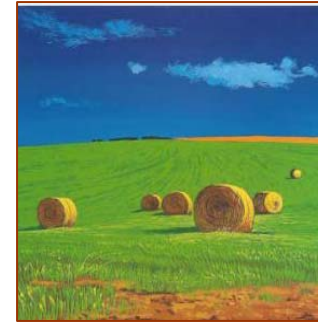

Verlichtingssterkten in de natuur

10.000 lux

60.000 lux

0,25 lux

5.000 lux

Verlichtingssterkten met kunstlicht

200 lux zware industrie

2 – 25 lux openbare verlichting

Lichtontwerp voor de openbare ruimte

visuele behoeften

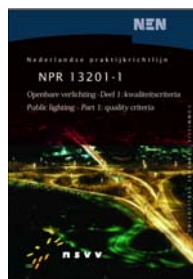
weggebruik

verkeersgedrag

esthetische aspecten

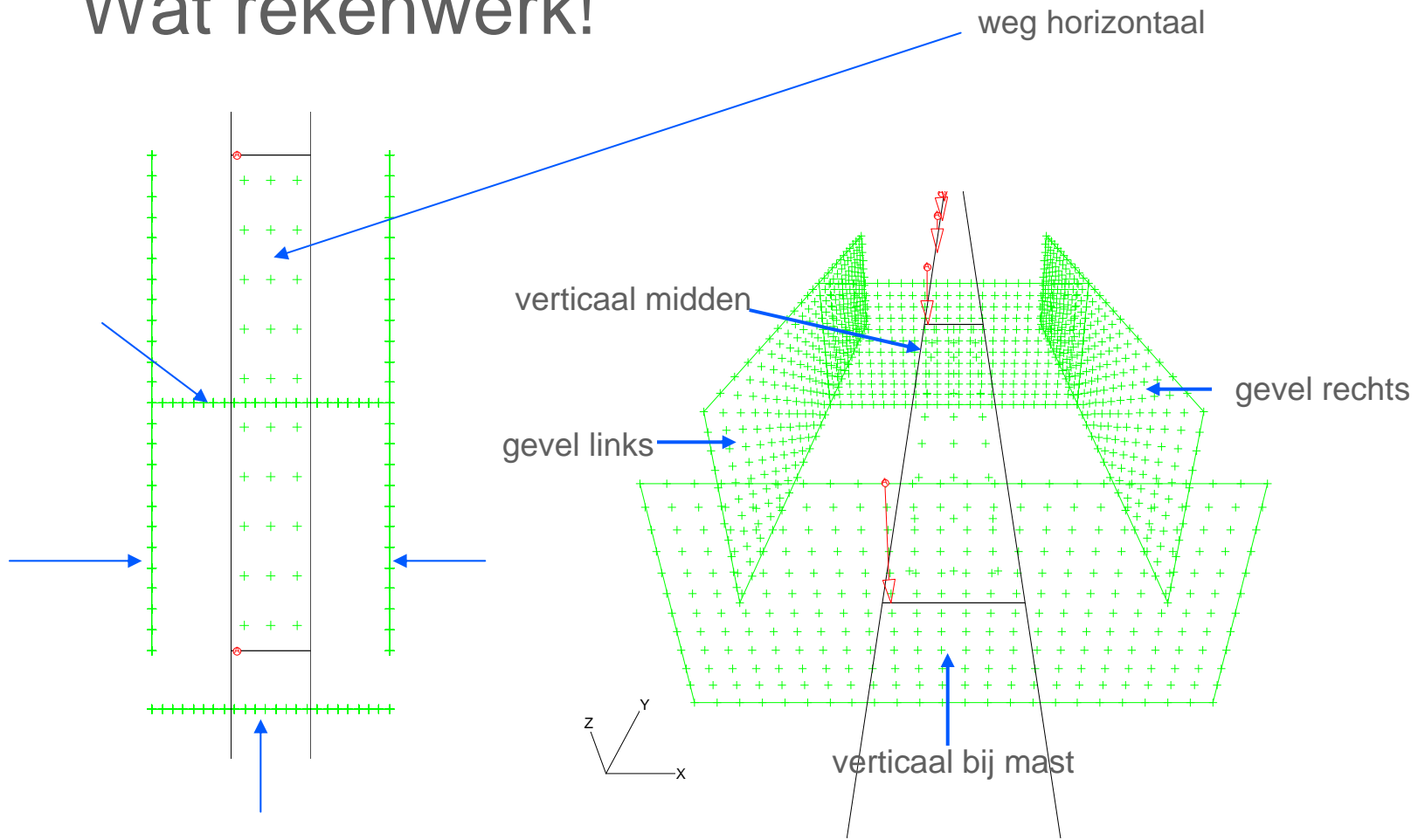
comfort

milieu aspecten

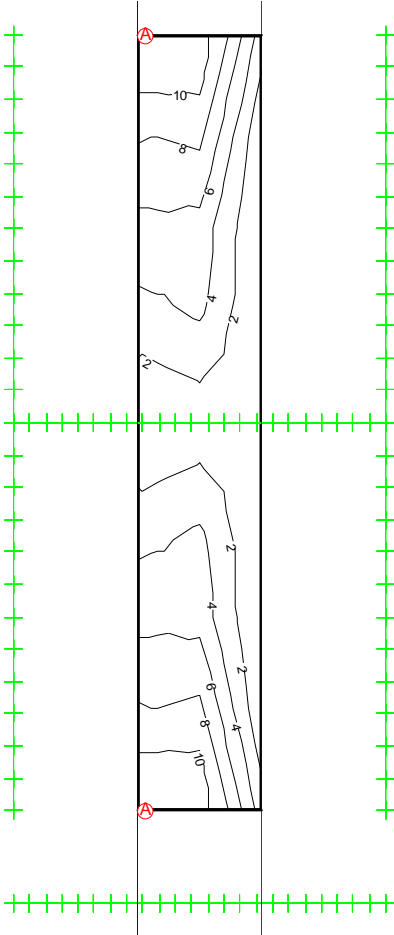
Wat is er zo anders met de LED?

Wat rekenwerk!

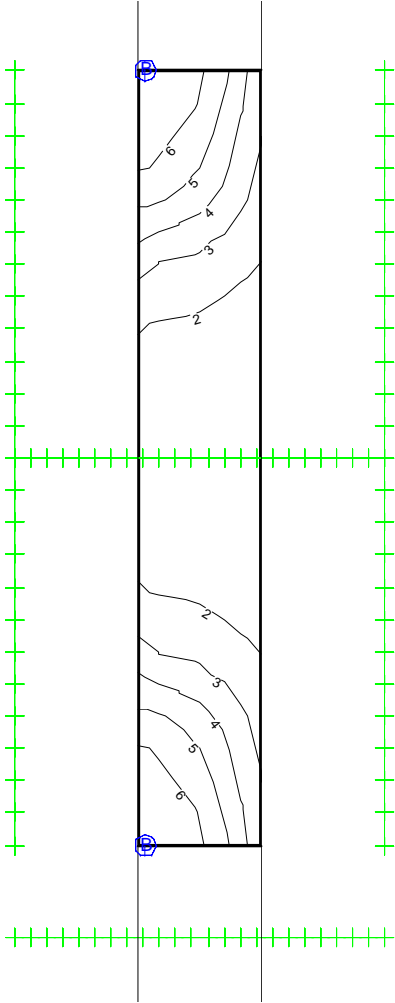

Lichtverdeling op de grond

LED 18W

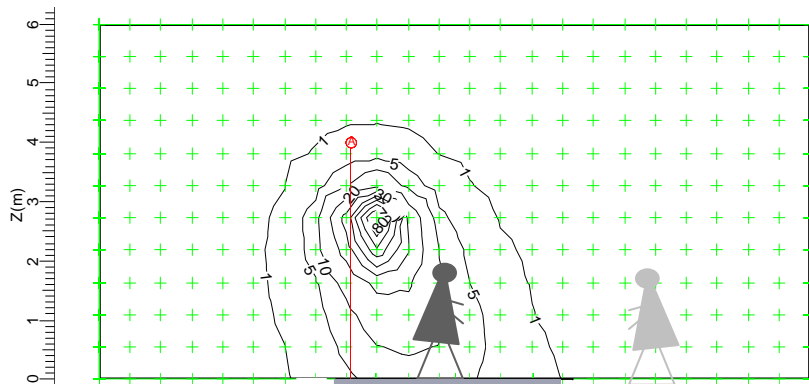

PL-L 25W

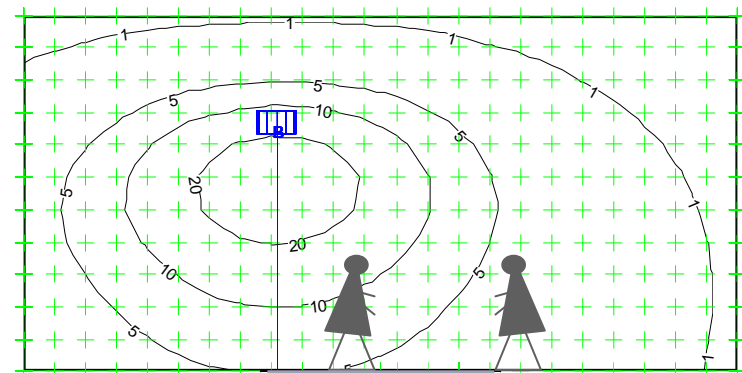

Lichtverdeling verticaal dwars

verticaal 3.00 voor mast

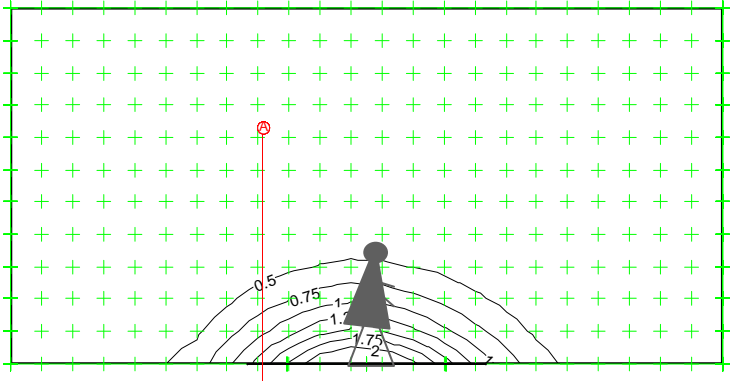
LED 18W

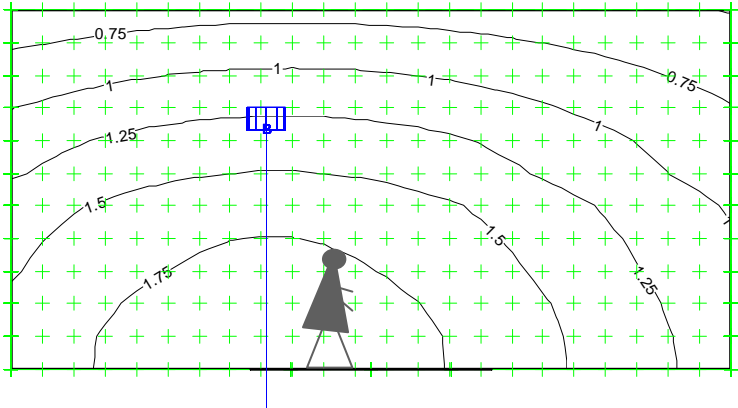
PL-L 25W

Lichtverdeling verticaal dwars

midden tussen de masten

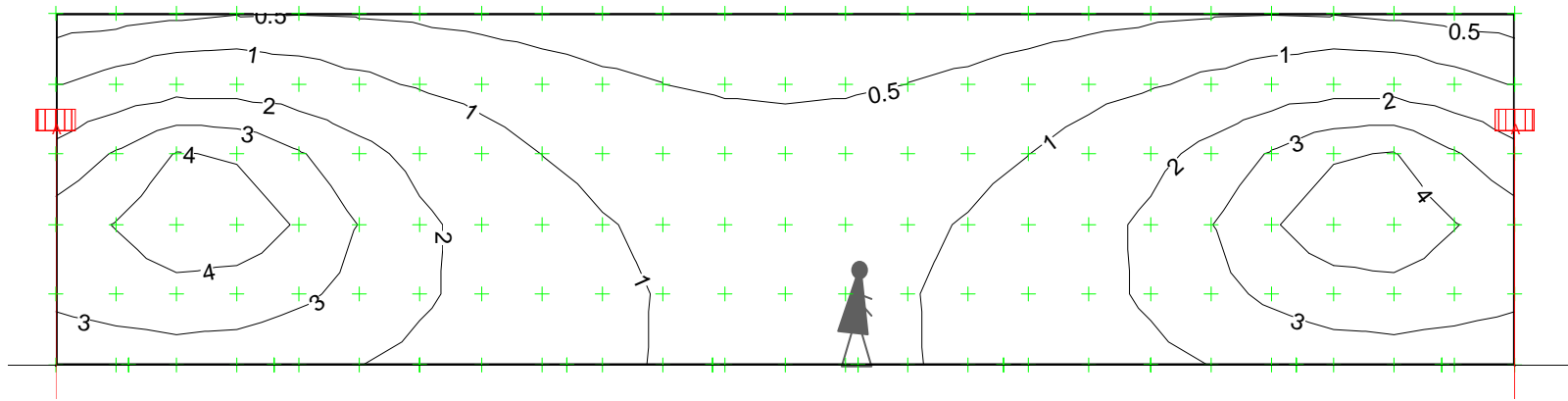
LED 18W

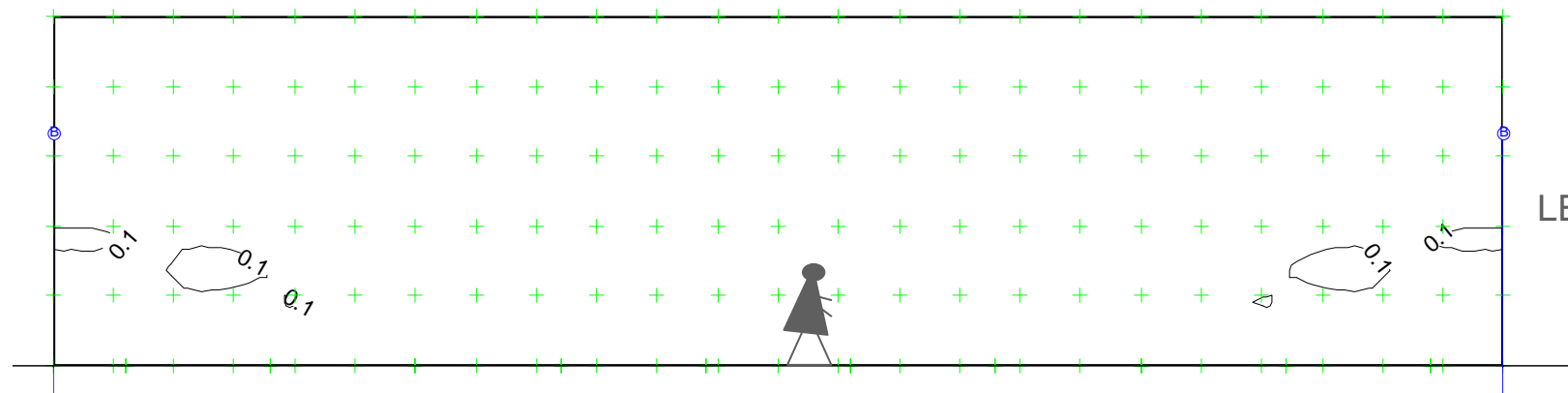
PL-L 25W

Lichtverdeling verticaal langs

gevel links (4m achter de mast)

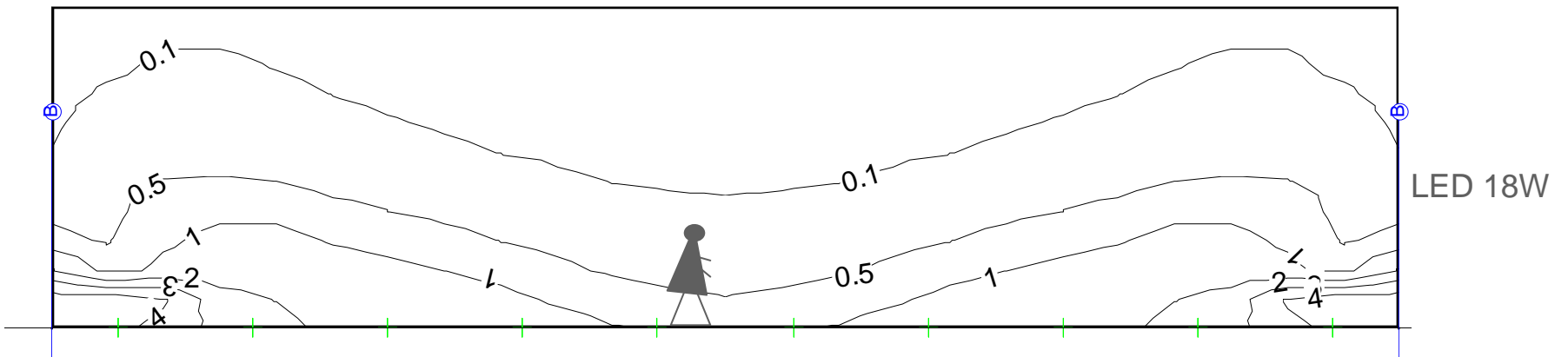
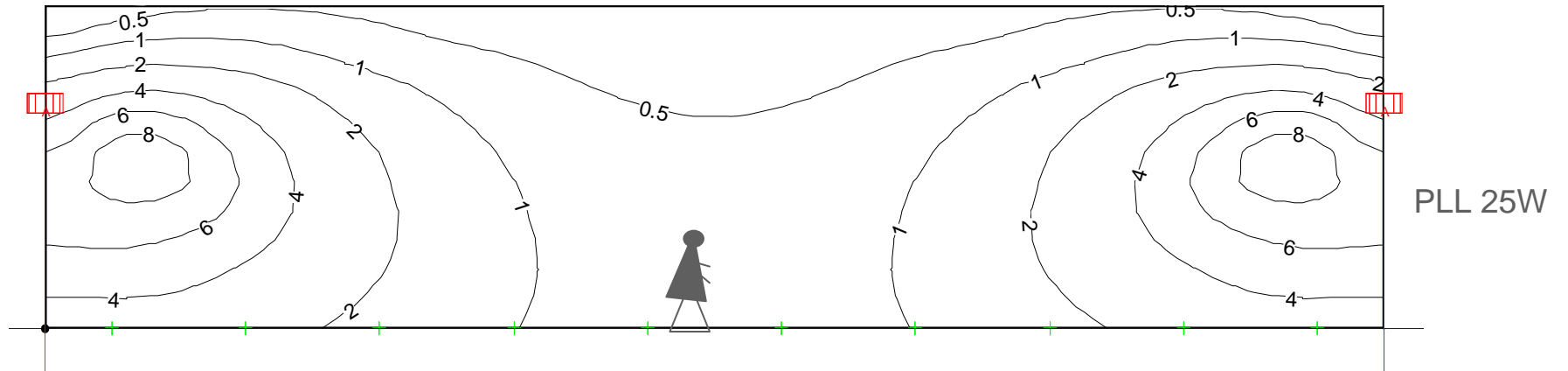
PLL 25W

LED 18W

Lichtverdeling verticaal langs

E_{vert} 3.00m voor mast

Verticale verlichtingssterkte

- huisnummers
- tuinpad
- sleutelgaten
- kleur voordeur

LED-Licht

- geen strooi licht
- zeer direct
- praktisch niets achter de mast
- licht waar je het hebben moet
- energiezuinig
- kleine lichtbron
- innovatief
- wit licht
- goede kleurweergave

LED-Licht

- geen strooi licht
(gevels onverlicht)
- zeer direct
(verticaal)
- praktisch niets achter de mast
(enge plek?)
- strakke bundels
(gezichtsherkenning?)
- kritisch installeren
(gelijkmatigheid)
- kleine lichtbron
(heldere pit)

Verblinding?

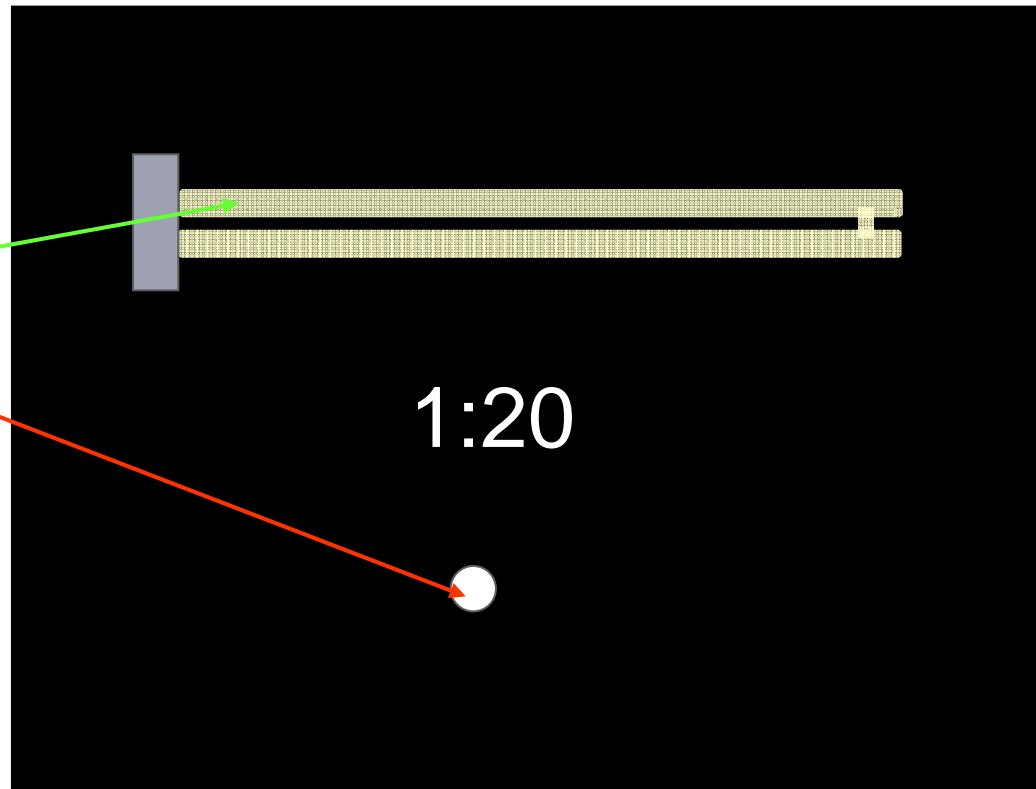
discomfort glare

disability glare

TI

G klassen

D klassen

Er is (nog) geen regelgeving voor verblijfsgebieden!

Lichtkleur

vaak koeler

warme lichtkleur (kost rendement)

soms groen (unheimisch!)

oranje mag niet! groen wel?

LED's start a new way of lighting!!

